

20 години клуб на учителя

Беше 1995г. В България ставаха исторически промени. Приехме нова конституция. Започна изграждането на демократична правова държава с пазарна икономика. Народът се вълнуваше и масово участваше в митинги, мирни шествия, диспути, кръгли маси. Пресата и медиите, които се множаха всеки ден се надпреварваха да ни информират за станалото. Започна преход, в който ние всички пътуваме вече четвърт век. В това време посрещнахме 21 век, светът се променяше. Преживяхме много хубави и лоши неща. Историята ще отсиди кое, какво е било.

Ние бяхме пенсионери. Срещите ни бяха сърдечни, но много редки и случайни. Мислех си за нашето положение. Бяхме обществено значими хора в своето училище, града, сред поколения ученици. Сега ни липсваше детския смях, шума. Но имахме още сили, опит, желание за живот. Трябваше ни своя среда, която да ни съхранява духовно и физически по-дълго, а това можеше да стане в клуб по интереси.

Поканих у дома си най-близките колежки и приятелки пенсионерки от санитарно училище „Йордан Йовков“ Тузлата – Славка Чакова, Петя Петкова, Юлита Христова, Цветанка Димитрова, Радка Чобанова. Споделих своята идея, те я приеха. Направихме план за учредително събрание. Поканата беше поименна до всеки учител пенсионер в града. Ръка ни подаде Маруся Костова с новия си вестник „Морски телеграф“. Така поканата стигна до всеки учител.

На 13 декември от 14 часа 1995 г. репетиционната зала на читалище „Паисий Хилендарски“ се изпълни с усмихнати, празнично облечени учители, които с радост приеха предложението. Гласуваха единодушно. Така учредихме „Клуб на учителя – пенсионер“ От този ден до днес, в пек и мраз, всеки четвъртък от 14 до 16 часа клубът посреща своите членове. Правим всичко с обич – разнообразни сбирки, които да отморяват, но и да обогатяват членовете. Тук се смеем, веселим, тъжим, плачем. Помага ме си. Затова клубът е нашия втори дом.

През годините създадохме традиции за празнуване на национални, християнски и лични празници. Искахме всеки празник да има свое очарование. Ще забравим ли юбилейте, във вила „Кораб“, където Нели и Симо ни посрещаха с усмивка, в ресторант „Двата петела“! Срещата с учителите от гр. Добрич в ресторанта на СБА при нашия спонсор Тихомир Тачев, едnodневните екскурзии до „Албена“, Текето, Двореца, Евсиноград, Аладжа манастир, резервата Батово по покана на

директора на Ловно стопанство Димитър Гавраилов и водач Пламен Латев, Чукуровския хан! По-късно Дуранкулашкото и Шабленското езеро по покана на директора на Ловно стопанство Калинка Тодорова. Прекрасно съчетание на неповторима природа с човешки труд – Кедровата къща, Добруджанската къща /резиденция на МС/, ловната къща и др.

Постигането на клуба е сближаването ни с учителските клубове на Каварна и Шабла. Те ни посрещат: Каварна в Деня на съединението на България, Шабла в Деня на българските будители. Ние сме им домакини на 11 май – Денят на Св.Св. Кирил и Методий. Невероятно е чувството, когато присъстващите над 100 учители запеват химна „Върви, народе възродени!“ а песента се носи далеч по черноморския бряг.

Клубът ни е надпартиен, но ние не сме аполитични. Участвахме във всички протести в защита на Балчик. През 1997 г. в подписка и референдум за отделение ВиК от Добрич. Борихме се Тузлата да остане лечебен център и се включи в „Натура 2000“. Защиствахме правата на гр. Балчик в Двореца. За паметник на загиналите добруджанци. За жалост не винаги имаше резултат.

Най – очаквани са екскурзиите до близки и далечни обекти. За 20 години обиколихме България. Възхитихме се на природата и древната и култура.

Посетихме Несебър – град в списъка на Юнеско. Долината на царете с център Казънлъшката гробница и голямата Косматка.

Планината на боговете

– Родопите. Два пъти източните от Перперикон до Злагоград, средните Родопи – Асеновград – духовен център на България, наречен малкия Ерусалим заради многото църкви и манастири. Посетихме Бачковския манастир и Света гора.

При екскурзията Балчик – Русе се запознахме в с. Свещари с тракийската гробница от III век преди Христа, включена в списъка на Юнеско като световна културна ценност. Посетихме Ивановските скални манастири. Отидохме до столицата на Румъния Букурещ. Влязохме в техния парламент – административна сграда втора по големина в света след Пентагона.

В северозападна България се възхитихме от Черепишкия манастир, където са творили Иван Вазов, Алеко Константинов и много др. Преминахме Враца, Белоградчишките скали, Видин, „Моста на дружбата“, стигнахме до гр. Калафат.

Посетихме старопланински градчета с калдъръмени улички и богата история. Изкачихме се на Куршунските водопади, където водата създава усещането за нещо неземно, приказно.

С фирма „Турал“ посетихме мега града Истанбул. Собственикът и Гешо Симеонов ни осигури на минимални цени балета, откъдето се запознахме с Банско, световно известната църква в Добърско, Северна Гърция – Драма, Кавала, потопихме си краката в Егейско море. Разгледахме пещерата.

При второто посещение – Рилския манастир,

Благоденград, Петрич, Мелник, Рупите.

Проведохме 5 дневна екскурзия Балчик – Македония. Професор Маринов ни настави в бази на Червения кръст в София и град Струга. Показа ни природните и исторически красоти на страната. Видяхме как разрушената от земетресението столица Скопие се е превърнала в красив европейски град. Видяхме Охридското езеро, наречено „Око на света“, град Охрид, поклонихме се пред мощите на Св. Наум и Климент Охридски.

Това е само част от богатия и разнообразен живот в „Клуба на учителя“.

В тези трудни времена не бихме оцелели без моралната и материална помощ на бившите ни ученици и приятели: На първо място Общинският съвет с кмета Николай Ангелов и неговият екип. Той винаги се е отнасял към нас с уважение, разбиране и максимална помощ. Председателят на Общински съвет за пенсионерите Ангел Събев. Първият ни дарител беше Димитър Георгиев, който ни подари екскурзия до гр. Шумен.

Наши постоянни дарители бяха Земеделска кооперация Балчик с председател Младен Мартинов, земеделска кооперация с. Храбово с председател Симеон Донеv и през тази година с. Соколова с Деню Попов.

При нужда ни подаваха ръка Калинка Тодорова, Виктор Лучианов, Радослав Станчев, Пламен Джиланов, д-р Ганев, Симеон Петров /Симо/ и др. които пожелаха да останат анонимни.

На всички сърдечно благодарим!

Керанка ГЕНЧЕВА

Гагаузите са най-старите и чисти добруджански българи

За първи път прозвището гагаузин влиза в официално обръщение през 1869 г.

Опитите за създаване на нови нации е абсурд, при същ на Балканския полуостров и за съжаление, засягащ преди всичко нас, българите. Най-агресивно в това отношение си остава малкото на брой племе на сърбите, получило огромно самочувствие и грандомански претенции от безцеремонното вмешателство на Великите сили в съдбата на балканските държави. Т. нар. македонска нация бе формирана по изкуствен начин на територията на етническият конгломерат Югославия, който не можеше да не се разпадне. В най-ново време сърбите се опитаха да наложат и т. н. шиптърска нация, чрез терминологично разграничаване на албанския език в Албания от „шиптърския“, в която включват българите от двете страни на границата между България и бивша Югославия.

Южните ни съседи - гърците, причисляват древните общности на каракачаните, цинцарите и куповлаците от полуострова към древните гърци, а за помашите от южните склонове на Родопите, които говорят чист български език, са измислили екзотичното и смехотворно название „славяногласни елини“. Напечатали са им и гръцки учебници. Други интереси провокират прогласяването на „помашка нация“, на основата на мюсюлманската религия. Може би най-големият абсурд, станал реалност в наше време, е определянето от някои турски и руски учени на гагаузите в Молдова, Украйна и Средна Азия за тюрки или направено абсурда да се говори за „християнизирани тюрки“.

Целта - да се разцепи компактната българска общност на някогашните изселници от България в Бужака, е отчасти постигната. Може ли да си представим, как биха се обърнали в гроба онези смели и твърди българи защитници на Калиакренската крепост от османлиите, пък и техните потомци, съхранили легендата за саможертвата на 40-те български девойки, хвърлили се в морето, за да защитят родовото си българско достойнство, ако разберат, че техните потомци след 600 години са станали турци?

Според Д. И. Гургуров, автор на сериозното изследване „Гагаузите - по-

томци на тюрко-огузите или славяно-българите“, публикувано в Кишинев през 1998 г., прадедите на гагаузите, преселили се в Бужак, са основно от съседна Добруджа и околностите на град Варна. Селата Гайдари, Конгаз, Табака, Ново село, Кирсово, Чадыр и някои други, са основани от преселници от Северна Добруджа, която в днешно време се намира в състава на Румъния, а в селата Авдарма, Бешалма, Бешгиоз, Дизгинджа, Джолтай, Димитровка, Етулия, Казакли, Кайраклия, Кирит-Лунга, Кирсово, Коччак, Томай, Червеноармейск, Чишмикой, Чумай и градовете Вулканеци, Чадыр-Лунга, Комрат - основно са преселници от Южна Добруджа и околностите на град Варна.

Най-старото заварено от завоевателите добруджанско население е било подложено на големи репресии. Под заплахата от физическо изстребване, то губи матерния си език но запазва християнската си вяра. Друга част - т. н. гаджали, губят и езика и вярата си. Името българин въобще изчезва. Една малка част все пак успяла да запази българския си език и християнската си вяра, получава названието тукани.

Векове наред Добруджа е воинско вървилище изходен пункт за султанските завоевания на изток и османлиите не са допуснали тилът им да бъде застрашен от еднородно българско християнско население. Мнозинството от днешното население на Северна и Южна Добруджа са потомци на по-късни, едва от 19 в., преселвания на българи от Балкана и Тракия - най-вече учени на гагаузите в Молдова, Украйна и Средна Азия за тюрки или направено абсурда да се говори за „християнизирани тюрки“.

Целта - да се разцепи компактната българска общност на някогашните изселници от България в Бужака, е отчасти постигната. Може ли да си представим, как биха се обърнали в гроба онези смели и твърди българи защитници на Калиакренската крепост от османлиите, пък и техните потомци, съхранили легендата за саможертвата на 40-те български девойки, хвърлили се в морето, за да защитят родовото си българско достойнство, ако разберат, че техните потомци след 600 години са станали турци?

Според Д. И. Гургуров, автор на сериозното изследване „Гагаузите - по-

заблудата, а лъжата за гагаузите“ тюркологът проф. Емил Боев пише: Гагаузката идея беше внесена сред българите, известни и с прозвището гагаузи, от страна на чужденци, изпълняващи определени политически задачи но чрез привърженици сред самите гагаузи, стремящи се към тяхното отделяне от българите в бившия Съветски съюз се превърна в държавна политика. Руски и азербайджански учени се стремяха да открият у гагаузите небългарски черти, за да ги утвърдят чрез тях като тюрска общност. До Втората световна война Турция не търсеше научни доказателства за произхода на гагаузите, тя просто ги обяви за турци и премина към вербуване на своя „пета колона“ сред тях

За съжаление, обществеността в България е малко осведомена за противопоставянето на туканите (българи) с гагаузите (българи) в днешната Молдовска република. В допълнение към книгата си „Гагаузите - потомци на тюрките-огузи или на славяно-българите“ Димитрий Гургуров съобщава: Съвсем неотдавна /ноември 1997 г./ в гагаузките училища в Бужака се появиха нови учебници с латински алафит - „Ана Дил“. В тях Д. Танасоглу разказва за преселението на гагаузите от изток/Алтай/ на запад. Освен това, той дава портрет на Огузхан, предводителя на огузите, пра-пра-прадеди на съвременните гагаузи. Фалшификациите са в ход и не търпят коментар.

Не само на Балканите, но и в Европа, няма друга нация като нашата, заредена с такъв дълговечен наивитет стигащ до nihilism. Само ние сред нашите съседи все още нямаме изградена национална доктрина. И както справедливо отбелязва проф. Емил Боев „вината за сегашното положение е преди всичко на българската държава и българската общественост, които не защитиха и не опазиха духовното единство на българското племе. Отгодините на Освобождението, та до наши дни, не бе направено нищо сериозно, за да може българчето още от школото да опознае себе си като рожба на един народ, представен в своето етнографско и териториално многообразие.

Ако учебниците кратко и ясно бяха описали мизийци, тракийци, македонци, торлаци, капанци, ваизи, гагаузи и т.н., съвременният българин кога чуе тези названия, не би си мислил за отмерили чужди народи, не би ги свързвал с гърци, турци, сърби, власи и още с какви ли не.

Александър ЛАМБОВ

Учителите-пенсионери празнуват 20-годишнината на клуба, който им е като роден дом. Фото: Юлита ХРИСТОВА

Керанка Генчева, дългогодишен председател и основоположник на клуба и Иванка Иванова настоящ председател на клуба на учителите. Фото: Юлита ХРИСТОВА

